

Není banka jako banka

Není banka jako banka. Už nyní se upsalo několik zahraničních bank službě ve prospěch celku. Jinak řečeno, obecné prospěšnosti. Německá GLS byla založena v roce 1974 jako družstevní banka několika antropozofy. Je to první univerzální banka v Německu, která pracuje na sociálně- ekologické bázi. Financuje 6500 podniků a projektů, zaměřených na svobodné školství a školky, obnovitelné energie, zařízení pro postižené, bydlení, ekologické bydlení a stavební projekty a projekty na podporu aktivního stáří. Kritéria, která vylučují jakýkoliv obchod týkající se například alkoholu, atomové energie, embryonálního výzkumu a genových technologií zbrojařského a tabákového průmyslu a dále všech aktivit, kde by byla využívána dětská práce a pokusy se zvířaty. Částí podnikatelské filozofie je naprostá transparentnost. Všechny úvěry poskytnuté podnikům se zveřejňují v časopise distribuovaném klientům „Bankovní zrcadlo“ (Bankspiegel). Poskytnuté úvěry nemohou být předmětem dalšího obchodu, stejně jako nejsou spekulativní obchody předmětem podnikání této banky. Banka disponovala v roce 2009 vklady ve výši 1,35 mld. Euro. K bance patří ještě realitní kancelář a spravuje nadace, které financují obecně prospěšné projekty. Kromě centrály v Bochumi má banka pobočky v Mnichově, Hamburku, Frankfurtu, Stuttgartu a Berlíně, které zaměstnávají dohromady 254 pracovníků a v roce 2003 převzala tato banka obchody Ökobanky, která se dostala do finančních potíží.

První alternativní banka ve Švýcarsku byla založena pod názvem „Svobodná komunitní banka“ antropozofy v roce 1984 ve městě Dornachu a v roce 1999 přesídlila do Baselu. Jejím cílem je podpora obecně prospěšných nebo jinak celospolečensky užitečných iniciativ tím, že jim poskytuje úvěry na základě etických kritérií. Těžištěm její činnosti jsou certifikované zemědělské provozy, alternativní školy, školky, vzdělávací instituce, léčebná pedagogika a sociální terapie, lékařské praxe, kliniky, terapeutika, řemeslo, obchod a gastronomie, ekologické projekty, obnovitelné energie, umělecké školy a iniciativy, centra setkávání, domy pečovatelské péče a komunitní bydlení. Bilanční suma činí kolem 200 miliónů franků, vlastní kapitál kolem osmi miliónů. Podílové listy družstva se nevrací a členům družstva nejsou vypláceny úroky z podílů.

Další alternativní etickou bankou ve Švýcarsku je „Alternativní banka Švýcarsko“ se sídlem v Oltenu, založená roku 1990 2600 osobami a tento podnik vykazuje v současné době bilanční sumu skoro miliardu Eur. Tato zkráceně nazvaná ABS banka soustřeďuje poskytování úvěrů na alternativní projekty. Zveřejňuje jména těch, kterým poskytla úvěr a také informace, na jaký účel byl úvěr poskytnut. Uvnitř banky se dbá na demokratická pravidla rozhodování a důležitou roli zde hraje i akcent na rovnost šancí mužů i žen. Banka má 24 000 klientů a opírá se o 4400 akcionářů.

U banky Sparda v Německu a Rakousku jsou běžné účty vedeny zdarma. Současně jsou všichni majitelé a majitelky účtů členy a členkami družstva s hlasovacím právem. Banka Sparda Mnichov je vzorem mezi ostatními. Má 224 000 vlastníků. Tyto volí 200 zástupců a tito zase dále představenstvo a dozorčí radu. Zástupci/kyně rozhodují také o rozdělení zisku. Obvyklá dosažená dividenda se pohybovala v posledních letech mezi 5-6% z objemu družstevního majetku. Nastavené mzdové rozpětí činilo 6:1. Pro 660 zaměstnanců a zaměstnankyň je k dispozici 120 pracovních modelů a pracovní doba činí dle kolektivní smlouvy 37,75%. Rodiče dětí mezi 1-3 rokem dítěte dostávají 150 Euro příspěvek. V roce 2010 obdržela Sparda již počtvrté vyznamenání „Nejlepší zaměstnavatel

Německa“. Podle monitoru klientů všech firem v Německu se umístila na 17. místě. Bilanční suma mezitím vzrostla již na pět miliard Euro.

Sparda Bank Linec (25000 členů) nevykazuje žádný zisk a zásadně se nezabývá spekulativními obchody. Až doposud neprodala nikdy dále žádný úvěr a nezabavila žádnou nemovitost. Jsou zakázány fúze a další akvizice. Polovinu z 16 filiálek řídí ženy.

V jižním Tyrolsku provozuje 23 Raiffeisenbank a tři neregionální banky společně obchodní větev, která se nazývá „Etické bankovníctví“, která usiluje podobně jako jiné etické banky o pokrytí nákladové režie, neusiluje však o dosahování zisku. Úroky z vkladů se pohybují mezi 0 až maximálně 2%, úroky z úvěrů mezi 0,5 až 2%.

Oikokredit je mezinárodní organizace poskytující úvěry založená v roce 1975, která se soustřeďuje na projektovou podporu a mikroúvěrování v oblasti rozvojové spolupráce. V současné době podporuje 797 projektů v 71 zemích světa. Kapitál, který je využíván 17,5 milionem lidí poskytlo 34000 vkladatelů a organizací z 15 zemí. Sídlem organizace je Holandsko, v roce 1990 byl založen Oikokredit Austria, kterému poskytlo celkový kapitál ve výši 20 milionů Euro celkem 1950 střadatelů.

(překlad z knihy „Ekonomie prospěšná všem“ Christiana Felbra, Deuticke 2010, přeložila K.Lauterbachová-Pohlhammer)